

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: .....

Cím: *Egész Budapest és az egész ország tőzsdézik*

Forrás: .....

8 órai ujság

Bu
(Hely)

1923. 7. 28.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

387.6

Hely

Idő

"1923"

Személy

Egész Budapest és az egész ország tőzsdézik.

A régi tőzsde galambjai. — A legújabb milliomosok. — A meggazdagodott káplár és az elszegényedett őrnagy. — Tánc az aranyborjú körül.

— Saját tudósítónktól. —

Azok közé a ritka emberek közé tartozunk, akiknek még soha nem volt értékpapírjuk, akik a tőzsdét csak kívülről ismerik és ha a Szabadság-téren járunk: nem az ügynököket lessük, hanem a galambokat, akik a buzaminták papirzacskóinak tartalmából élnek napról-napra. Régen nem jártunk arra, azt sem tudjuk, hogy ma is így van-e még ez, de gyerekkorunkból emlékszünk, hogy a mostani Lloyd Klub alatt, a dunaparti korzó sarkán, délfelé borzasztó ordítózás volt a földszinten, öreg hordárok bőbiskoltak a Wurm-utcában és a galambok rajokban ereszkedtek alá a kövezetre. Ilyenkor kijött egy öreg „destruktív“ a földszinten zsvajgó tömegből és kék papirzacskóból buzaszemeket szórt a galambok elé. Az öreg már ekkor odabenn biztosan megkereste az aznapi betevő falatját.

Ma egy kicsit másképpen van, mint akkor, vagy mint abban az időben, mikor a Rimamurányi egykoronás emelkedése lázba hozta az egész várost. Fülleres árhullámzások váltották ki a régi években azt az izgalmat, amit ma tíz és huszezerkoronás differenciák okoznak, illetőleg nem is okoznak, lévén tízezer korona mindössze három frank.

Ismeretlen terület számunkra a tőzsde, valószínűleg nem meggyőződésből, de élehetellenségből. Mégis így nagyobb objektivitással nézzük azt a hallatlan kavargást, mely ma a börze körül tombol, a spekulációnak, a pénznek vad áradását, az áradás sodrában ijedt és házard tulajdosokkal, akik mérész manőverekkel mentik ki az úrból napi millióikat. Szézületes karriereket teremt ez a mostani konjunktúra, óriási vagyonok teremődnek a semmiből, szatócsok lesznek a milliórdosok és a hadigazdagság koldusrongy volt a mai gazdagodási lehetőséghez mérten. Jóformán mindenki uszik az árral, mindenki „angazsálva“ van és mindenki tele van pénzzel. Az első délutáni lap kikerül az utcára, tépik a rikancs kezéből az ujságot és meg kell figyelni: *mindenki azonnal megfordítja a lapot és a legutolsó oldalt olvassa. — ott van a tőzsdei jelentés. A legszenzációsabb riport ma minden ujságban a tőzsdei tudósítás és olyan lapok nyitnak közgazdasági rovatot, amelyeknek semmi közük nincs a börzéhez. Külön tőzsdei bulevard-lapunk van már, az árfolyam-táblázatot mosolygó és keserű arcu emberek ol-*

*passák a bankirakatokban, a pénztár-
zetek helgiségeiben pedig akár megbolondulhatnának a hivatalnokok a reitentő forgalomtól. Késő éjjel jár az ember a kihalt utcákon és az alvó házak közé ékelt bank-paloták ablakai még hajnal felé is világosak. A tőzsde-osztály tisztviselői sehol sem győzik idővel és fizikummal a munkát, minduntalan kidőlnek a mások pénzének, a mások gazdagodásának szolgálatában.*

A legkisebb ember is árfolyamot lesaphosszat, tippeket tudakol és kosztépénzkamatokat inkasszál. Rongyoskaftánu szakállasok milliókat vesznek elő hosszú kabátjuk zsebeiből, ismeretlen nevek a legnagyobb értéket és hitelt jelentik egyes bankok pénztárainál. Özvegyek, bankák, házmesterek, villamosvezetők diskurzusát kell csak figyelni, ha meg akarjuk tudni, ki mindenki játszik a tőzsdén, vendéglői asztalnál, hajón, vasuton, minisztériumokban mindenütt a börze a beszéd tárgy. Nem lehet menekülni, nem lehet elbujni az elől a téma elől.

Kis vidéki állomáson kihajol az utas a vonatablakból és ismeretlen emberek között ül hozzá: — *hogy áll a Mező-*

megyesi cukor? Kirándulsz Gödöllőre, gyönyörű fiatal asszony telepedik a szemközti ülésre, már ellágyultál, már verset szeretnél írni hozzá, ő rádmosolyog és az ujságodra mutatva megszólal:

— *Nézze meg kérem, hogy áll a Kéve?*

Szombaton fáradtan a heti munkától kirándulsz a reggeli vonattal a Balatonra, az első partmenti állomásokon feketére sült nyaraló-csapatok várják a vonatot és értékpapírok neveit kiabálják. *Az előző napi délutáni magánforgalom kurzusait kiáltják nekik vissza a kocsiblakokból kihajoló utasok, aztán a vonat továbbrohan és minden állomáson megismétlődik ez a jelenet.* Az árfolyamok megkérdezése és közlése ismeretlen embereket barátokká tesz, talán még házasságokat is hoz létre, sőt szélütést is okozhat, ha éppen áresést jelent a hír a kérdezőnek.

Ismerünk egy embert, aki nagynehezen káplárságig vitte valamelyik háborus irodában, ahol egy vagyonos őrnagy volt a parancsnok. Háboru után aztán a káplár — aki a civiléletben kereskedősegéd volt — leszerelt, visszament a gazdája üzletébe, akit már akkor félig-meddig tönkretettek a rossz üzletévek. Társul vette

maga mellé régi segédjét, aki egy év mulva végképp megvásárolta a boltot. A vásár után nagy áremelkedés volt minden áruban, az új tulajdonos likvidálta a boltot és az így szerzett pénzzel bevonult a tőzsdére. Ugyanakkor volt irodaparancsnoka, az őrnagy kilépett a hadseregből és pénztáros lett egy magánbankban. Itt találkoztak egymással újra, az őrnagy alkalmazott volt, a káplár kommittens. Ma ötven-hatvanmilliót fizet ki nyereség gyanánt kasszanapkor a volt őrnagy a volt káplárnak, ki ilyenkor mindig összecsapja bokáját és szalutálva emeli kezét a keménykalapjához. Az őrnagy pedig fogcsikorgatva tolja le a pénztáráblakot.

Sok ember fogcsikorgatva zárja be az ablakot, mikor künn a jólét és fényűzés örömei közt gondtalanul látja élni ezeknek a heti ötvenmillióknak új urait. Annál feltünőbbben látjuk ma ezeket, mert mind itthon vannak, hazajöttek a nyaralásukból mind, hogy ne mulasszák el a nagyszerű konjunkturát. A fürdőhelyek kiürültek, hiába ragyog a leggyönyörűbb napfény vizen és égbolton, hiába a méla zugásu erdő, a kedves rétek, dombok és fenyvesek, — sokkal fontosabb dolgok történnek itthon a nyaralásnál. Gerbeaudban, Ritzben, drága mulatóhelyeken esténként ismeretlen és ismert hősei ülnek a mostani tőzsdehossznak, könnyen költekeznek, de korán mennek haza, mert reggel már korán kell folytatni a táncot.

Ez az egy tánc a legdivatosabb és a legáltalánosabb ma. Simmi, foxtrott, one-step, — hova tűntek a múltban! Ma egyforma, szédült táncot lejt mindenki az — aranyborju körül.